

Fr. K. Kreutzwald
nim. ENSV Riigik
Raamatukogu

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIRREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Jannsson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 44

Tallinn, 2. novembril 1937

III aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lk.		Page
PÕLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Linnusaaduste müük siseturul	766	Marketing of Poultry Produce on Domestic Market	766
Elusloomade hindade liikumine	768	Movement of Live Stock Prices	768
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Metsakaubandusseisund	769	Timber Trade Conditions	769
Lühimuudiseid	771	Sundry Information	771
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg	772	Freight Market	772
HINNAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	774	Prices and Quotations	774
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	775	Butter Market	775
Peekoniturg	775	Bacon Market	775
Tapaloomade ja lihaturg	776	Cattle and Meat Market	776
Kanamunaturg	776	Egg Market	776
Piimaturg	777	Milk Market	777
Teraviljaturg	777	Grain Market	777
Linaturg	778	Flax Market	778
Kartuliturg	778	Potato Market	778
Aedviljaturg	779	Vegetable Market	779
Kalaturg	779	Fish Market	779
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	780	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	780
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Šveitsi majandusolud	781	Swiss Economy during III Quarter, 1937	781
Leedu nahatööstus	782	Lithuanian Leather Industry	782
Itaalia väliskaubandus jaan.—sept. 37	783	Italy's Foreign Trade (Jan.—Sept., 1937.)	783
Itaalia koht villatööstuses maailmas	784	Italy's Share in the World Wool Industry	784

PÖLLUMAJANDUS

LINNUSAADUSTE MÜÜK SISETURUL.

MARKETING OF POULTRY PRODUCE ON DOMESTIC MARKET.

R. Paglant.

Meil linnusaadusina müügitulevaist saadusist moodustavad tähtsaima artikli munad. Munade tarvitus Eestis on viimase 10 aasta jooksul peagu kahekordistunud.

Rahuldava, tarbija kandejõukohase hinna, otstarbeka müügikorralduse ja hästijuhitud vastavasisulise propaganda kaudu võiks tösta Eestis munatarvitust lähemate aastate jooksul veel tunduvalt. Iseküsimus on, kas meil seks praeguse munakoguse juures on tarvidust. Senini, kui meil jätkub võimalust eksportida, ei ole rahvamajanduse seisukohalt kasulikki hakata tegema propagandat kodumajanduses senisest suuremaks munatarvituseks, mille all võib kannatada munaeksport.

Linnuliha üldkogus on viimasel aastal kõikunud 2000 tn ümber (1933/34. a. 2220 tn, mis on tarvitatud ka peamiselt sisemaal. Linnuliha suudaks meie siseturg parema müügikorralduse juures tarvitada palju rohkem. Müügikorralduse peamiseks puuduseks on, et müük toimub sesoonselt ja vahetaliituskulud on kõrged. Sulgede osas suudab meie linnukasvatust praeguse taseme juures rahuldada siseturutarvitust. Kuid et puudub müügikorraldus, on tulnud sulgi vedada sisse. Kuigi vähe (1934. a. 1 kv 1051 kr. väärtuses, varemäl aastail rohkem), ei ole sulgede sissevedu siiski põhjendatud.

Müügikorraldus. Siseturu-munamüük oli *Ku-Sales Organisatton*. ni 1934.1.V täiesti vaba. Igaüks võis müüa mune, mis nimetuse all soovis, kui vaid leidis ostjaid.

Selle ebaloomuliku seisundi parandamiseks anti Riigikogu poolt 1935. a. RT 88 „Põllumajandussaaduste kaubandusliku liigituse seadus“, milles määrati kindlaks alused, millel pidi põhinema toitainetega kauplemine. Selle seaduse alusel pandi Vab. Val. poolt 23.III.34. a., RT 33 kehtima „Kanamunade kaubandusliku liigituse määrus“. Määruse andja tahe on tösta siseturul müüdivate munade kvaliteeti ja tarvitamist.

Kuni 1937. a. kehtis Eestis munakaubanduse alal vabakaubandus. Möödunud talvel asutati linnusaaduste tootjate ja müügiühingute keskliit „Eesti Munaeksport“, kellele Vab. Val. otsusega anti munade eksportimise ainuõigus Eestis. Uus korraldus tõi teatud pöörde ka siseturu-munakaubandusse. Tootjate poolt asutati paari kuu jooksul 68 munamüügiühisust, kes valdava osa munade vastuvõtukorraldusest võttis oma kätte.

Üldjoonis on siseturul munade vastuvõtmine ja müük kujunenud meil järgmiseks: Ühingute vastuvõtjad-punktipidajad võtavad mune vastu punktis otse linnukasvatajalt või sõidavad teatud päeval kokkulepitud kohtadesse mune vastu võtma. Ühinguis ja registreeritud vastuvõtupunktides toimub munade vastuvõtmine eranditult headuse ja kaalu alusel. Samuti hinnamaksimine. Vastuvõtmisel ekspordinõudele mittevastav langeb siseturule. Siseturu-mune müüvad ühingud ja punktipidajad koha peal, kui seks ei ole „E. Munaeksporti“ poolt tehtud teissugust korraldust.

Teine liik munadega kauplejaid on nn. „korvinaised“, kes kogu vastuvõetud munakoguse turustavad siseturul. Viimast moodust harrastavad ka suuremate turgude läheduses elavad põllumehed-kanakasvatajad, kui seda siseturu- ja eksportmunade hinna vahetõrd ei määra teisiti. Juhuslikelt ülesostjalt „E. Munaeksport“ ei võta mune vastu.

„E. Munaeksporti“ keskladudesse kokkutulev siseturu-munade kandvam osa müüakse suuremate linnade turgudel otse tarbijale ja äridele edasimüümiseks.

Siseturul müüdivad munad liigitatakse 3. rühma: värskeid, külmahoones hoitud ja konservitud.

Külmahoones hoitud konservitud kanamune tohib müüa või hoida müügiks ainult märgitult: külmahoonemunad peavad kandma kolmenurgelise templi jäljendit „K“ tähega,

konservitud munad templijäljendit „Konserv“ või „Preserved Estonia“. Värskete munade kohta ei kehti märkimisnõue. Kvaliteedi järgi liigitatakse värsked munad kahete valikusse, I valiku munade õhuruum ei tohi olla sügavam kui 8 mm jne., kuna II valikusse kuuluvad kanamunad nõrgema kvaliteediga kui I valiku juures. Peale headuse nõutakse kehtivas määrukses munade kaalu järgi liigitamist. I kaaluliiki kuuluvad 50 gr ja raskemad ning II kaaluliiki alla 50 gr munad. Keelatud on inimtoiduks müüa sise-defektidega mune. Sääraseid on lubatud müüa ja hoida ainult tehniliseks otstarbeks.

Siseturu-munamüügi järelevalve teostamine allub Põllutöministeeriumi poolt juhitud kontrollpersonaalile. Kontrolli teostamise ülesanded on senini täitnud linnukasvatuse konsulendid.

Müügihooajad. Siseturul tõuseb munatarvitus haripunktile aprillijoonis, kuna langeb madalseisu novembr-detsembris ja osalt ka jaanuaris. Säärane sesoonsus sõltub suurel määral toodangu ja hinna vahekorras. Kuid teisalt mõjustab sesoonsust juulis järsk aedviljade, marjade jne. hindade langus, kuna samal ajal muna-hinnad toodangu tagasimineku tõttu hakkavad kõvenema.

Novembris tõuseb traditsiooni jt. põhjusil linnuliihatartvus haripunktile — munatarvitus langeb madalseisu, munahind tõuseb eevastu maksimumi.

Sulgede müügioperatsioonid toimuvad enamikus sügisel ja talvel.

Tarvitaja nõudeid. Meie tavalisel siseturumu-Consumers' Demands. nade tarvitajal ei ole veel kujunenud välja erilisi nõudeid. Enam rõhku pannakse muna suurusele ja hinnale, kuna värskus ja puhtus näivad olevat teisejärgu tähtsusega. See tuleb sellest, et tarvitaja ei ole harjunud mägema korralikult pakitud kvaliteetmuna, vaid on tulnud leppida seega, mida on osta võimalik. Värvil suhtes näib eelistatavat pruunikooresilisi. Külmhoo-nemunad, kuigi hinnalt kallimad kui konservid, on nõutavamad.

Linnuliha ostmisel on meie perenaine nõudlikum, sest siin võimaldab välimus teatavat hinnangut. Tapmisviisile, pakendile, tõule ja kaalu alusel ostmisele pööratakse veel vähe tähelepanu. Ost toimub nagu varem munade juures tükialusel.

Siseturumahu laiendamise võimalus. Siseturumahu laiendamise küsimus ei saaks meil tulla kõne allagi, kui ei oleks näha ette pidevat linnukasvatuse arenemist ja kanade jõudlusvõime tõusu, kui seda mitte võtta hinnatõstmise abinõuna. Praegu siseturule jääva munakoguse realiseerimine ei tekita raskusi. Kuid et olla ootamatusiks valmistatud ette ja arvestades, et siseturu-munamüügi korraldus on lünklik ning munadega käitumine jätab soovida, on loota, et vastavalt linnukasvatuse levimisele langeb edaspidi siseturule senisest rohkem mune, eriti kui pidada silmas välisturundõudeid.

Siseturumahu laienemine saab tugeada senisest rohkemal munatarvitusel rahva loomuliku juurdekasvu ja rahva tööalalise koostise muutumisel. Toodust suurimat reaalkaartust meie juures omab iga üksiku isiku suurenev tarvitvus. Et tarvitvus suureneks, tuleks reorganiseerida siseturu-munamüügi korraldus, seninikehtinud siseturu-munamüügi määrust täiendada nii, et see võimaldaks aja jooksul kõrgekvaliteediliste munade täielikku väljatõrjumist turult. 2) võtta tarvitusele abinõusid sesoonse munade turustamise ja sellega kaasaskäiva muna-hinna kõikumise pehmendamiseks. 3) söögi-majades peaks olema muna igal kujul kättesaadavam — samuti raudteejaamade einelaudades, kusjuures hind peaks olema teatud seoses turulmaksuva hinnaga. Meil on aga sageli nii, et turul maksub muna 3 s, söögi-majas 10 ja rohkem s tk. 4) korraldada vastavasisulist propagandat sõnas, trükis, pildis kui ka raadios. 5) Korraldada muna-nädalaid, milles leiaksid kõik muna kui täisväärtusliku toitainet tähtsamad omadused esiletõstmist demonstratsioonide ja näitustel vastavate eriväljapanekute korraldamiseks.

ELUSLOOMADE HINDADE LIIKUMINE.

MOVEMENT OF LIVE STOCK PRICES.

Aasta esimese kolmveerandi laadahindu iseloomustab kevadkuine hinnatõus, mis saavutas kõrgseisu mais. Siitpeale liikusid elusloomade hinnad laatadel enamikus nõrgenemise suunas. Kuna kevadine hinnatõus oli üksikuil loomaliikidel enam-vähem ühtlane, erines suve- ja sügiskuude hindade kõik oma languse ulatuse poolest üksikuil loomaliikidel tunduvalt. Ulatuslikum oli hindade nõrgenemine hobuste ja põrsaste juures, kuna hindade langus lihloomade juures oli seevastu tunduvalt väiksem ja piimalehmad väikeste üksikute kuude üles-alla-kõikumistega on püsinud peagu kevadisel hinnatase-
mel.

Võrreldes septembri hindu eelmise kuuga esineb ainult sarvloomade juures hinnaparanemine, kuna kõik teised loomaliigid, kellest on eriti silmapaistval kohal põrsad, on hinnas langenud. Nii on lüpsilehmade keskmine hind paranenud võrreldes aug. 4% ja tõusnud headel lehmadel riigikeskmisena 106 kr-le ning keskmisil — 76 kr-le. Sama ulatuslik hinnaparanemine ilmneb ka lihloomade juures, kusjuures hindade tõus pullidel-härgadel on märksa suurem kui lehmadel ja mullikail. Nii tõusis pullide-härgade keskmine hind eelmise kuu 102 kr-lt sept. 106 kr-le, lehmadel 74 kr-lt 78 kr-le ja mullikail 55 kr-lt 56 kr-le. Vasikate hind langes eelmise kuu 11.4 kr-lt sept. 11 kr-le ja lammastel sügisesel müügihooaja tõttu 11.8 kr-lt samuti 11 kr-le, mis tähendab vastavalt 4%-st ja 7%-st hinnalangust. Hobuste hind nõrgenes kuukeskmisena 4.4%, kusjuures keskmiste hobuste langus oli suurem kui paremate hobuste oma. Üle riigi keskmiseks heade hobuste hinnaks oli sept. 344 kr ja keskmisil 210 kr eelmise kuu 356 kr ja 223 kr vastu. Kuid võrreldes praegusi hindu kevadel kõrgseisuaegse tasemega, on viimased ligi veerandi võrra madalamad põllutööhooaja algul valitsenud hindadest. Hobuste säärane hindade nõrgenemistendents esineb ka põrsaste juures, kuid tunduvalt suuremaulatuslikumalt.

Kõrge peekonihinnataseme ja küllaltki heade elussigade müügitingimuste tõttu olid kevad- ja suvekuil põrsaste hinnad kõrged ja põrsa kasvatamine oli tunduvalt tasuvam kui peekoni või lihasea kasvatamine. Selle tagajärjel suurenes paarituste arv, mis annab end nüüd tunda juba põrsaste nõudmisest suuremas pakkumises ja märgatavas hinnalanguses. Nii langes alla 6 nädala vanuse põrsa hind 12.3 kr-lt augustis 10.4 kr-le sept. ja 6—10 nädala vanusel põrsail 17.1 kr-lt 14.3 kr-le, mis tähendab 16%-st hinnatõrkenemist. Kõrvutades aga praegusi hindu kevadistega, on hinnatõrkenemine veelgi suurem ja praegused hinnad ulatuvad vaid $\frac{2}{3}$ kevadisest tasemest. Hinnalangus on nooremate põrsaste juures siiski suurem kui vanemal, mis on selebatav vastu sügist ja talvet tugevamate ja halvemalle pidamistingimusele paremini vastupidavate vanemate põrsaste suurema nõudmisega.

Võrreldes praegusi hindu aasta tagasi samaaegsetega, ületavad kõigi loomaliikide hinnad m. a. sept. Piimakarjast saadava rahuldava sissetuleku ja eelmisest aastast paremate talvitamisvõimaluste korral puudub tänavu hädavajalik tarve lüpsilehmade laiema ulatuslikumaks müügiks, mistõttu ka pakkumise ja nõudmise vahekord on tasakaalustatud. Vastuvõetavale piimahinnale ja rahuldavaile ületalvepidamise väljavaatele liitub veel praegu teoksilolev lüpsilehmade elav nõudmine venelaste poolt. Kuna sealihahindade tõusuga käis kaasas siseturul ka loomaliha kallinemine, omavad toodud asjaolud just peamist tähtsust tänavusügisese lüpsilehmade kui ka lihloomade hinnatõusul. Nii ületavad tänavused hinnad sarvloomadest ligi veerandi võrra läinud sügisese hinnad, kuid vaatamata tunduvalt suuremaks hinnatõusule jäävad nad siiski veel madalamale enne kriisi valitsenud kõrgseisuaastate tasemest. Kuna hobuste ja põrsaste hind suvekuil langes tublisti allapoole kevadist taset, ei ole praegused hinnad nii tunduvalt lahku-
minevad m. a. samaaegseist hindadest, kui

see ilmes liipsilehmade ja lihloomade juures. Praegune hobuste hind ületab 8% m. a. sept., kuna põrsaste juures osutub vahe veelgi väiksemaks — vaid 3%. Vasikate hind võrreldes m. a. sama ajaga on tõusnud 7% ja lambail 13%.

Vaatamata tänavusuvisele hinnalangusele ületab aasta esimese kolmveerandi keskmine elusloomade hinnatase laataldel siiski tunduvalt m. a. samaaegse hindade seisu. Kuigi praegune hobuste ja põrsaste hind erineb vaid vähe m. a. sügisesest hinnatasemest, ületab nende loomaliikide 9 kuu keskmine

hind peamiselt kevadkuul valitsenud kõrge hinnataseme tõttu m. a. samaaegse hinna-seisu teisist loomaliikidest kõrgeimal määral. Nii ületab tänavune 9 kuu keskmine põrsaste hind 44% m. a. samaaegse seisu, kusjuures nooremate, alla 6 nädala vanuste põrsaste, hinnatõus on 50% ja vanemal, 6—10 nädala vanuseil — 40%. Põrsaste hinnatõusule järgnevad hobused, kellele tänavune esimese kolmveerandi keskmine hind ületab m. a. samaaegse taseme 30%. Samaaegne liipsilehmade hinnatõus on 24% ja lihloomadel 22%.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

METSAKAUBANDUSSEISUND. — TIMBER TRADE CONDITIONS.

Tänavu kolmveerandaasta metsamaterjali-eksport ulatub üle 10 milj. kr, ületades juba tunduvalt mulluse kui ka 1935. a. kogu aasta metsamaterjali-eksporti. Vaatamata mõningaile äsjatekkinud müügitehnilisile raskusile, on loota, et metsamaterjali väljavedu edeneb ka tänavu viimasel veerandaastal küllaltki hoogsalt. Seepärast võib tänavune metsamaterjali-eksport ulatuda tõenäoliselt ligikaudu samale tasemele, mis 1934. a. (üle 12 milj. kr.). Siinjuures tuleb aga tähendada, et tõus tänavuses metsamaterjali väljaveoväärtuses on tingitud kahtlemata ainuüksi suurest hinnatõusust rahvusvahelisel metsaturul. Eksportitud metsamaterjalikogus oli, näit., k. a. esimese 9 kuu jooksul isegi väiksem kui mullu samal ajal: tänavu müüdi välisurgudele ümmarguselt 271 000 thm metsamaterjali, mullu aga samal ajal 285 000 thm, mille eest saadi aga vaid 6,4 milj. kr., kuid tänavu veidi väiksema koguse eest — üle 10 milj. kr. Koguselt vähenes seega metsamaterjali väljavedu tänavu ümmarguselt 5%, väärtuselt tõusis aga kaugelt üle 60%. Neist arvudest nähtub selgesti, milline suur hinnatõus rahvusvahelisel metsaturul toimus tänavu.

Laudu ja planku veeti tänavu kolmveerandaasta jooksul välja ümmarguselt

172 100 thm ehk üle 36 610 std (m. a. samal ajal ligi 140 000 thm), kusjuures keskmiseks väljaveoväärtuseks oli 45,40 kr thm (mullu vaid 27,70 kr thm). Tänavu esimese 5 kuu jooksul oli laudade ja plankude keskmiseks väljaveoväärtuseks 43,46 kr thm, seega on viimaste kuude ajal laudade ja plankude hinnad tõusnud veelgi.

Kastilaudu veeti tänavu välja üle 12 210 thm ning saadi selle eest 0,8 milj. kr, mis moodustab keskmiseks väljaveoväärtuseks 65,78 kr thm. Mullu samal ajal eksporditi kastilaudu koguselt küll märksa rohkem — ligemale 15 000 thm, ent saadi selle eest vaid keskmiselt 46,00 kr thm. Seega näeme, et tänavu on harilike laudade ja plankude keskmine väljaveoväärtus peagu võrdne kastilaudade hinnaga mullu.

Tugevat tagasiminekut osutab tänavu propside eksport. Kui m. a. eksporditi propse ligi 105 000 thm, ulatus see tänavu veel vaid 61 500 thm, kahanedes seega üle 42%. Seevastu propside müügist väliismaale (Britti) saadud eksportvaluuta kahanes aga vaid 14%, millest ilmneb selgesti tõus ka propshindades tänavu. Selle töötlemata metsamaterjaliliigi ekspordi tagasimineku on rahvamajanduslikult teatud määral kahtlemata enamsoovitav kui soovimata nähtus. Langust osutas ka pakkude väljavedu, ni-

melt 13 470 tnm-lt m. a. 10 613 tnm-le tänavu. Sellest samuti töötlemata metsamaterjaliliigist moodustavad haavapakud lövi-osa, nimelt ümmarguselt 98%. Haavapakude eest saadi tänavu keskmiselt sama hinda, mis mullugi, nimelt 35,60 kr. tnm; seega ei ole haavapakude hinnatasemes olnud muudatusi.

Liites ühelt poolt töötletud metsamaterjalid (lauad, plangud, kastilauad) ning teisalt töötlemata metsamaterjalid (propsid, pakud, palgid) näeme, et tänavu on nendevaheline suhe muutunud tugevasti töötletute kasuks. Töötletud metsamaterjali osasuurus meie üldmetsaeksportsis oli tänavu ümmarguselt 70%, mullu vaid ca 53%. Vastavalt sellele on aga töötlemata metsamaterjali eksport, kahanenud tunduvalt, mis on rahvamajanduslikult igatahes tervitatav nähtus. Ses suunas areneb kahtlemata meie metsamaterjali väljavedu tulevikuski.

Rahvusvahelise metsakaubanduse tähtsamaks sündmuseks oli tänavu sept. lõpul Stokholmis peetud ETEC (European Timber Exporters Convention) konverents, kuhu kuuluvad teatavasti euroopa tähtsamad metsaeksportmaad — Soome, Rootsi, NSVL, Poola, Tšehhoslovakkia, Austria, Jugoslaavia, Rumeenia ja Läti. Sellest konverentsist võtsid osa ka esindajad suuremaist inglise, iiri, prantsuse, belgia ja hollandi importorganisatsioonidest.

Mainitud maade importorganisatsioonid pidasid k. a. juulis oma kongressi Pariisis, et arutada üheskoos ning võtta seisukohti importöridesse puutuvais küsimusis kui ka rahvusvahelise metsaturu olukorra kohta üldse. See asjaolu näitas rahvusvaheliste importorganisatsioonide tõsist huvi metsakaubanduse korrastamisküsimuse vastu. Eksportöride organisatsioon ETEC on oma liikmeskonna väljaveetavate metsamaterjalikoguste piiritlemisel alati püüdnud omalt poolt kaaluda ja arvestada võimalikku turunõudmist. Kahtlemata aitab aga importorganisatsioonide endi poolt koostatud ja kaalutud teadaanded nõudmiste kujunemisest rahvusvahelisel metsaturul ETEC tööle suuresti kaasa. Tänavu sept. lõpul Stokholmis peetud konverents osutus ses mõt-

tes importöride ja eksportöride vahelise koostöö avalduseks.

Mainitud konverents Stokholmis tegeles peamiselt ETEC liikmeskonda kuuluvate metsaeksportmaade 1938. a. eksportkvootede küsimusega. Otsustati üksmeelselt määrata kindlaks ETEC liikmete poolt välja veetava metsamaterjali kogust 1938. a. — 3 600 000 std-le, mis tähendab 10%-st tänavuse kvote vähendamist. Seega vähendati kõikide sesse organisatsiooni kuuluvate eksportöride metsamaterjalide väljaveokogust kokku 400 000 std. Tuleval aastal ETEC poolt rahvusvahelisele metsaturule müügilelastav metsamaterjalikogus on seega ühtlasi ka 250 000 std väiksem 1936. a. omast.

Nimetatud metsamaterjali üldkogus — 3,6 milj. std. — ositub üksikute maade vahel järgmiselt: Soome — 904 500 std (seega 100 500 std vähem kui tänavu), Rootsi — 738 000 std (vähem 82 000 std), NSVL — 855 000 std (vähem 95 000 std), Poola — 281 700 std (vähem seega 31 300 std), Läti — 114 300 std (vähem 12 700 std), Tšehhoslovakkia — 86 400 std (vähem 9600 std), Austria — 247 500 std (vähem 27 500 std), Jugoslaavia — 151 200 std (vähem 16 800 std) ja Rumeenia — 221 400 std (vähem seega 24 600 std).

Olukorra stabiilsuse säilitavuse mõttes rahvusvahelisel metsaturul tulevikus oli nimetatud maade metsaeksportkoguste vähendamine tulevaks aastaks kahtlemata tasakaalukas ja tarvilik samm.

Briti metsaturg evib ka tänavu endiselt meie metsamaterjali väljaveos domineerivat tähtsust. Mõõdunud kolmveerandaasta jooksul müüdi Britti metsamaterjali 6,8 milj. kr eest ehk 68%. Eriti kastilaudade kui ka propside alal osutub Briti peagu ainsaks välisuruks. Saematerjali — laudade ja plankude — väljaveos etendab Briti ka mõõduandvat osasuurst, ent osutab viimasel ajal siiski juba väikest langustendentsi. Nimelt müüdi mullu samal ajal meilt Britti ümmarguselt 127 000 tnm laudu ja planke, mis moodustas 90% vastavast üldväljaveokogusest, — tänavu aga turus-

tati Britti 122 000 tnm ehk 70% laudade ja plankude üldväljaveokogusest.

Peale võrdlemisi elava ostutegevuse suvekuul olukord Briti metsaturul viimase kahe kuu jooksul muutus taas vaiksemaks. See asjaolu oli kutsutud esile peamiselt NSVL-u metsamüügitegevusest; nimelt otustasid venelased jätta ära esialgselt kavatsatud hinnatõstmise prahihindade tõusu ulatuses ning lootsid seeläbi omi veel müümata-jäänud metsamaterjale (eeskätt just Valge Mere sadamaist) kiiresti realiseerida. See lootus ei täitunud aga ning peatselt tekkis kuuldusi, et venelased kavatsesid omi hindu veelgi alandada. Viimane asjaolu mõjustas omakorda briti importöre teatud tagasihoidlikkusele ostutehinguis, millest kogu olukord briti metsaturul muutus võrdlemisi vaikselt. Kui suures ulatuses nimetatud hinnaalandusi venelased kavatsesid teostada, ei ole veel teada; senini on alandatud igatahes sel alal juba hindu mitmel juhul kuni 20 š pro std, eeskätt neilt materjalidelt, milliseid on müüdnud Valge Mere sadamaist. Viimane asjaolu on põhjendatud sellega, et Valge Mere sadamate navigatsiooniaeg lõpeb märksa varem kui Leningradi oma ning seepärast nõuab metsamaterjali realiseerimine seal teataval määral kiirustamist. On loota, et venelased nende metsamaterjalimüükidega, millised tulevad Leningradist, ei kiirusta ning võimalikult hoiavad need materjalid ületalve, kui olukord Briti metsaturul ei muutu elavamaks.

Viimasel ajal osutab ehitustegevus Britis väikest tagasiminekut, eeskätt elumajade püstitamise alal. See asjaolu näib olevat tingitud peamiselt mitme ehitusmaterjali kallimemisest, eesotsas terasega. Terasehind Britis on tõusnud viimase aastaga võrreldes 60%; teisalt ei ole sageli terast ehitusotstarbeks saadavalgi, kuna relvastumine nõuab suurema osa terasetoodangust. Tööstustegevus on aga üldiselt endiselt väga ak-

tiivne ning see asjaolu lubab omaltpoolt ennustada metsamaterjalitarvitusele Britis enam-vähem head. Terasenappus on aga ühtlasi mitmel juhul põhjustanud — kus võimalik — aseainete tarvitust, ning seepärast on oodata, et eeloleval talvel kavatsetakse paljudest ehitustöist teostada puumaterjalist.

Saksas püsib metsamaterjalide turustamise alal endiselt elav ning soodus konjunktuur. Tänavu oleme müüdnud Saksa metsamaterjali ümmarguselt 2,4 milj. kr eest, mis moodustab 24% meie metsamaterjali ekspordiväärtusest. Tänavu on harukordselt rohkesti veetud välja Saksa saematerjali — laudu ja planke. Kui mullu ulatus nende materjalide eksport Saksa ligi 6400 tnm-le, on tänavu müüdnud sinna 40 872 tnm. Võrreldes laudade ja plankude eest saadavaid hindu Saksast ja Britist ilmneb suur hinnavahe. Tänavu saadi laudade ja plankude väljaveost Saksa keskmiselt 53,50 kr tnm, kuna sama materjali ekspordist Britti aga keskmiselt vaid 42,60 kr tnm; ühelt std-lt moodustaks see hinnavahe ca 51 kr. On arusaadav, et selline suur hinnavahe on tiivustanud meie metsaeksportöre suunama omi müüke Saksa, kus sel alal importöridele devisa-ilubade andmisega ei ole tehtud ka erilisi raskusi.

Teisist metsamaterjalide välisturgudest tuleks nentida Br. Indiat, Norrat ja Br. L.-Aafrika Ühendriike, kuhu tänavu müüdi haavapakke kokku ligi 200 tuh. kr eest.

Vaatamata Briti metsaturul avalduvale teatud tagasihoidlikkusele ostutehinguis tuleb rahvusvahelist metsakaubandusseisundit pidada praegu siiski küllaltki kindlaks. Eriti tuleb pidada silmas euroopa metsaeksportöride ühingu (ETNEC) poolt äsjasaavutatud kokkulepet tulevaste aasta metsamüügikoguse asjus, mis loob kahtlemata kindla teguri rahvusvahelise metsaturu olukorra stabiilsuse säilitamiseks lähemas tulevikus.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

• E. Oit'ile, Nõmmel, Valli 3 asuva puutööstuse korrastamiseks ja sisse-

seadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töelist. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 9 hj. Valmistatakse uksi, aknaid, treppe ja muid ehitusosi.

Ettevõtte sisseseadmiseks on luba antud tingimusi, et tema laiendamine ei ole lubatud, kuna ta asub elamisrajoonis. Peale selle on seatud rida nõudeid tuleohu eemaldamiseks ja tööliste tervishoiukaitseks.

● V. Milvei'le, Kloostri vallas, Harjumaal, savitööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 tööllist. Valmistatakse ahjupotte, telliskive ja lupja.

● V. Tiido'le, Tartus, Aleksandri 6 sisseseatud kullasepatöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 tööllist. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu kullasepatöid.

● A. Käärrik & Joh. Kivi, Tartus, Tähel 72 sisseseatud metallpörgadetöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 14 tööllist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 2,3 hj. Valmistatakse metallpörgi ja reformvoodipõhju.

● J. Sau'le, Nõmmel, Vahtra 5/6 puutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 4 tööllist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 7 hj. Valmistatakse mitmesuguseid ehitusosi, nagu uksti, aknaid jms.

Luba on antud tingimusel, et ettevõtet ei või laiendada, kuna ta asub elamisrajoonis. Peale selle on seatud rida nõudeid tuleohu eemaldamiseks ja tööliste tervishoiukaitseks.

● A. Kahn'ile, Tartus, Turu 94 lauavabriku ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 20 tööllist. Jõuandjaks 75 hj. aurumasin. Valmistatakse mitmesuguseid ehitusmaterjali.

● J. Mittus'ele, Anija vallas, Harjumaal, lubja põletamisahju ehitamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 tööllist. Põletatakse ehituslupja.

● J. Mespak'ile, Tallinnas, Lubja 7 seebitööstuse „Ralle“ sisseseadmiseks.

Ettevõttes leiab tööd 4 tööllist. Jõuandjaks 5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesugust pesu- ja tualettseepi.

● Frido Idlane, Tallinnas, Viljandi 16 karastusjookide tehase sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 tööllist. Jõuandjaks 0,75 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid karastusjooke.

● J. Elstein'ile ja Joh. Lepale, Mõniste vallas, Võrumaal, sae- ja jahuveski ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 22 tööllist. Jõuandjaks veeturbiin 20 hj. ja lokomobiil 40 hj. Valmistatakse igasugu ehitusmaterjali ja jahvatakse teravilja.

● V. Kanger'ile, Tallinnas, Tatari 24 kosmeetilise laboratooriumi „Flora“ sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 tööllist. Valmistatakse kölnivett, lõhnaõli, hambapastat, puudrit, kreeme ja muid kosmeetilisi vahendeid.

● O. Kinkberg'ile, Kolu asund, Järvalmaal, puutööstuse ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 12 tööllist. Jõuandjaks bensiinimootor 8 hj. Valmistatakse peamiselt krohvimate.

● A. Loosme'le, Pärnus, Vilmsi 13 sisseseatud pesumajas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 tööllist. Jõuandjaks 2,5 hj. elektrimootor. Pestakse ja puhastatakse igasugu pesu ja riideid.

● S. Nahbo'le, Tallinnas, Vene 17 pappkarbitöökoja „Asna“ sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 16 tööllist. Jõuandjaks 1,8 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid pappkarpe ja muid pakkevahendeid.

● I. Frank'ile, Tallinnas, Vilmsi 15 trikookudumistökoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 tööllist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 4 hj. Kootakse trikooriideid ja mitmesugust pesu.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Prahiturg 20.—27. okt. argnes üldiselt teatava vaikuse ja nõrgenemistähe all, näidates peagu kõigil turgudel prahtide lan-

gust võrreldes okt. esimese poolega. Näda lõpu poole oli tunda siiski väikest elavnemist.

Viljaturul, mis on veoturgude määrana mõõduandev, valitses vaikus ning tehinguid oli võrdlemisi vähe. Prahid langesid L.-Ameerikast kuni 30/- S. Lorenzo — p.p. Inglisse, Antwerpeni aga kuni 23/6. Et takistada edasist langust, sõlmisid Londonis neli sõitudel tegutsevad laevaomanikud omavahelise „Gentleman's agreement“, mille järgi alla 30/- S. Lorenzo — Inglise ei prahita. See kokkulepe avaldas ka mõju ning nädala lõpul püsisid prahid sel tasemel. Ka P.-Ameerika viljaprahid langesid St. Lawrencest — p.p. Inglisse või Antwerpeni 4/3—4/6 peale per. qr. Mustast merest tehti üksikuid prahte pp. Inglisse 22/9—23/-. Austraalia vilja eest maksti 12/6—13/üle miinimumi.

Vilja ja üldse prahituru korraldamise alal oli tähtsaks sündmuseks inglise laevaomanike omavaheline kokkulepe jätkata vabatahtlikult ka 1938. a. miinimum-prahide aktsiooni üle-ookeanivedudel. Kokkulepe hakkab kehtima senise leppe jätkuks, kui 90% inglise laevaomanikke sellega ühineb, mis näib olevat kindel.

Teisil üle-ookeaniturudel suhkruveol Kuuba-Inglise maksti 26/6—27/-, tehinguid vähe; riis Saigon-Prantsuse sadamad 43/—49/-.

Vahemere veoturg näitas ka tagasihoidlikkust ja nõrgenemist, kuid jäi paigale uuele tasemele. Peahuvi oli maakide ja fosfaatide veol, kusjuures maksti:

5000 tn. Bona — Middlesborough	15—16/6
6500 tn. Huelva — Sluiskil	12/—
6500 tn. Algires — Cardiff	12/—
3300 „ Huelva — Newport	14/6
3400 „ Setubal — La Pallice	13/—
3300 „ Huelva — Memel	17/6.
Puuvillaseemnete praht Aleksandria — Hull	13/6—13/—

Süteprahid kujunesid nädala teiseks pooleks:

Cardiff — La Plata	12/—12/6
„ — Aleksandria	9/6—9/3
„ — V. Itaalia	8/9
„ — Lissabon	9/—9/6
„ — Leixoes	10/6—10/9
„ — Madeira	10/3
„ — Rouen	6/6
„ — Bordeaux	7/9
Inglise I. R. Newcastle — Helsinki	3000 tn. 7/—
„ — Sundeval	1800 tn. 7/9

Inglise I. R. Newcastle — Klaipeda	2600 tn. 7/3
„ — Viipuri	1200 tn. 8/9
Methil — Göteborg	2700 tn. 7/3
Sunderland — Lindholm	3200 tn. 6/—
Danzig — Stokholm	1500 tn. 6/6
„ — Rotterdam	3600 tn. 7/—
„ — W. Itaalia	12/—

Üldiselt oli sütevedu kaunis tagasihoidlik ja prahid kõikumavad. Enne talve tulekut peaks turg elavnema.

Ajalepinguprahtimisi oli nädala jooksul koguni vähe. Mõlemad pooled olid ootaval seisukohal. Pakuti 2000 dw. tn. laevast 6 kuule £ 950.—.

Metsamaterjalide veol oli mõudmine laevade järele kaunis elav, prahid ebaregulaarsed, küllalt kõrge taseme juures. Andmete järgi on senini Soomest müüdid üle 900 000 std metsa, nii et nähtavasti jääb osa tänavusest kvootest välja viimata. 1938. a. peale on müüdid veel äärmiselt vähe metsa, kuna m. a. oli sel ajal müüdid juba 300 000 std. Ostjad, kes müüjate eeskujul moodustasid koostöö, on nähtavasti tagasihoidlikud, mis mõjub ka etteprahtimisile. Kuid üldiselt arvatakse, et vaatamata väljaveokvootte vähenemisele 10%, kogus ei vähene, sest tänavu jääb osa vedamata.

1938. a. peale on Soomest prahitud propse okt. keskel 20/- üle miin. ning 24. okt. 15 000 kub. sülda 17/—17/6 üle miinimumi.

Toome andmed viimaseist prahtidest:

700 Std. DBB Transund — London	52/6, nov.
500 „ „ Kotka — Plymouth	60/— nov.
750 Sld. propse L.-Soomes — Tyne/Hartlepool	21/— üle miinim.
750 Std. DBB Kotka — Ghent	52/6 det.
525 Sld. propse Riia — W. Hartlepool	52/6 nov.
450 „ propse Yxpila — Boness	54/6 nov.

Prahtimised 25.—27./X:

700 Sld. propse Uleaborg — Dundee	49/—, nov.
1000 Std. DBB Kasko — Sharpness	60/— nov.
500 „ „ Kesksoomes — Ghent	53/— nov.
550 „ „ Raumo — Cork	55/— nov.
1000 „ „ Kotka ja Maksalahti — Antwerpen	53/6 nov.

Laevamüügid:

A./I. „Dorrit“, 1400 dw. tn., ehit. 1918 Saksas, müüdid Norra	£ 15 000.
A./I. „Huntress“, 9000 dw. tn., ehit. 1919 Inglise, müüdid	£ 60 000.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 4.	25/X	18/X	%	September		English Nomenclature see No. 4.	25/X	18/X	%	September	
	31/X	24/X		1937	1936		1937	1937		1937	1936
SUURMÜGIBINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	16,00	16,00	0	16,25	13,50	81. Searasv, sulatamata	120	120	0	116	105
2. Nisu	22,75	22,75	0	23,25	23,50	82. " sulatatud	140	140	0	140	120
3. Oder, süda	17,00	17,00	0	15,75	14,75	83. Loomarasv, sulatamata	60	60	0	60	65
4. Kaer	14,50	14,50	0	14,50	12,00	84. " sulatatud	80	80	0	78	75
5. Rukijahu	17,65	17,75	-0,6	17,65	14,95	85. Heeringad	60	50	0	50	60
6. Rukkipüü	26,00	26,00	0	25,25	21,15	85-a. Eesti erivalik	20	23	-13,0	24	28
7. Nisupüü (kõrgem sort)	43,00	43,00	0	43,25	45,50	86. Räämed, värsked	—	55	—	50	23
8. Kartulid, süggl	2,35 ¹⁾	2,20 ²⁾	+6,8	—	—	87. Kilud, värsked	—	6,1	0	6,4	5,7
9. " tööstuse	2,05	2,05	0	—	2,00	88. Ristikhein	845	4,9	0	4,8	4,4
10. Kartulitärklis	24,00	24,00	0	23,50	27,00	89. Aasahein	845	845	0	845	845
11. Jaunst, šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,25	90. Põletispuud, kase (m ³)	563	563	0	563	528
12. Taimevõi (kg)	0,83	0,83	0	82,50	75,00	91. " männi "	16	16	0	16	13
13. Suhkur	45,85	45,85	0	45,20	42,75	92. Petroleum (lt)	16	16	0	16	13
14. Sool	2,30	2,30	0	2,30	2,60	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
15. Tee, Burma II	47,00	47,00	0	46,50	45,00	Rukis — (kr. kv.)	15,70	15,80	-0,1	—	9,50
16. Riis, or Pek. Tselion (kg)	5,80	5,75	+0,9	5,75	5,75	93. Hamburg (La Plata)	10,58	10,42	+1,5	11,59	11,46
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,98	4,68	94. Chicago	11,80	11,62	+1,5	12,90	9,57
18. Kakao, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	95. Winnipeg	—	—	—	—	—
19. Heering., S. Matties (tünn)	51,50	51,50	0	51,50	45,50	Nisu — (kr. kv.)	22,65	22,35	+1,3	20,49	16,08
20. " Mattula	55,50	55,50	0	55,50	62,50	96. Hamburg (Manitoba I)	17,79	17,76	+0,2	17,45	15,18
21. Palgid, kuusk, mänd (thm)	20,00	20,00	0	20,00	13,50	97. Liverpool	12,80	13,17	-2,1	14,12	14,86
22. Paberipuu (rm)	9,00	9,00	0	8,00	6,00	98. Chicago	10,38	10,38	-1,8	17,02	13,55
23. Saet. mat., mänd u/s (thm)	42,00	42,00	0	48,00	39,00	Mais — (kr. kv.)	8,35	8,48	-1,5	13,20	16,09
24. Telliskivid (1000 tk.)	47,00	47,00	0	47,00	45,00	100. Chicago	—	—	—	—	—
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	42,00	42,00	0	42,00	36,50	Pihm lahtiselt Tallinn (snt. lt)	13	12	+8,3	11,3	10
26. Tsemant (tünn 170 kg) ¹⁾	5,85	5,85	0	5,85	6,45	101. I v. piimakauplustele	12	11	+9,1	10,3	9,1
26a. Tsem. paberkot. (170 kg) ¹⁾	5,15	5,15	0	5,15	5,95	102. I v. piimatööstustele	11	10	-10,0	9,4	9
27. Lubi	2,20	2,20	0	2,20	2,77	103. II v. piimakauplustele	10	9	-11,1	8,4	7,8
28. Tsinkvalge (kg)	0,58	0,59	-5,1	0,62	0,42	Või. (snt. kg)	205	197	+4,1	130	155
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,25	105. Tallinn	145	145	0	145	130
30. Värsnis	63,00	63,00	0	85,00	71,00	106. Kindlustatud hind	—	—	—	—	—
31. Linaseeme, õli tootmiseks	16,75	16,75	0	17,75	18,85	Londonis.	209	264	+1,9	242	223
32. Ölikoogid, linaseemne	13,25	13,25	0	12,75	13,50	107. Taani	—	241	—	—	188
33. Nisuliid	11,00	11,00	0	11,00	9,50	108. Eesti	—	—	—	—	—
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	5,05	4,85	109. Läti	—	—	—	—	—
35. Kaalisool, 40%	—	—	—	11,55	10,55	110. Leedu	—	—	—	210	—
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	3,25	3,15	111. U-Meremaa	—	248	—	213	191
37. Nitrofoska	—	—	—	—	21,15	Manchesteris.					
38. Raud, sordi	22,00	22,00	0	22,00	14,38	112. Taani	275	270	+1,8	247	227
39. Teras, vedru	32,00	32,00	0	30,00	24,00	113. Eesti	267	261	+6,4	227	196
40. Inglistina	550,00	550,00	0	550,00	430,00	114. Läti	267	251	+6,4	227	197
41. Seätina	54,00	54,00	0	51,00	40,00	115. Soome	267	256	+4,3	236	210
42. Vaskplekk, punane	235,00	235,00	0	235,00	157,50	116. Rootsi	267	256	+4,3	236	211
43. " valge	195,00	195,00	0	195,00	140,00	Berliinis.					
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	69,00	117. Saksa margivõi	—	—	—	—	877
45. Puvillarite, bjäs (mtr)	0,61	0,61	0	0,61	0,58	118. Peen meiereivõi	—	—	—	—	368
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	119. Meiereivõi	—	—	—	—	367
47. " ameer. n. I s.	2,75	2,75	0	2,75	2,50	120. Kopenhaagenis. — Taani	224	220	+1,8	197	178
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	Peekon. (snt. kg)	—	—	—	—	—
49. Kivisüsi, auru, Newcastle	3,15	3,15	0	3,15	2,53	121. Tallinn 60 — 72 kg I s.	88 ³⁾	88 ⁴⁾	0	98	64
50. " sepa	3,80	3,80	0	3,80	—	122. " 55,5—59,5 " "	83 ³⁾	83 ⁴⁾	0	99	59
51. Põlevkivi, I-a s.	0,90	0,90	0	0,90	0,80	123. " 72,5—75,0 " "	79 ³⁾	79 ⁴⁾	0	89	55
52. Turvas	1,00	1,00	0	0,90	0,80	124. " 75—80,0 " "	—	—	—	—	—
53. Põlevkiviõli	5,60	5,60	0	5,80	4,30	Londonis (kõrgem not.)					
54. Kütteõli, o/ü. "E. Kiviõli"	6,75	6,75	0	6,75	4,75	124. Taani	160	160	0	185	178
55. Kivitorv	19,00	19,00	0	19,00	19,00	125. Eesti	148	148	0	175	167
56. Nafta	14,25	14,00	+1,8	14,00	10,50	126. Läti	148	148	0	175	167
57. Petroleum, Ameerika	15,50	15,50	0	16,00	12,00	127. Leedu	148	148	0	175	167
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,31	0,31	0	0,31	0,26	128. Rootsi	163	163	0	183	169
59. " Kiviõli "Estolin" (lt)	0,32	0,32	0	0,32	0,29	129. Iiri	168	168	0	187	178
VÄIKEMÜGIBINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukijahu	17,5	17,5	0	17,9	14,8	130. Poola	148	148	0	175	167
61. Sepikujahu	27,5	27,5	0	27,6	28	Lina — Võru-Petarri.	115	121	-5,0	138	100
62. Manna	50	50	0	50	50	131. Ristna (R)	106	112	-5,4	129	91
63. Kartulijahu	30	30	0	30	25	132. Hoffsdreiband (HD)	97	103	-5,8	120	82
64. Kartulid	3,2	3,2	0	3,2	3,9	133. Dreiband (D)	88	94	-6,4	111	71
65. Suhkur	47	47	0	47	44	134. Ordín-dreiband (OD)	79	85	-7,1	102	60
66. Sool	5	5	0	5	5	135. L.-ordin.-dreib. (LOD)	79	76	-7,9	93	48
67. Pihm, lt II valik lahtine	12	12	0	11	11	136. Takuprakk (H)	77	76	—	—	—
68. Lauavõi	210	200	+5,0	198	170	Mujal Eestis.					
69. Kõõgvõi	190	180	+5,6	178	180	137. Ristna (R)	113	119	-5,0	186	99
70. Koor, rõõak (liiter)	100	100	0	100	100	138. Hoffsdreiband (HD)	104	110	-5,5	127	90
71. " hapu	100	100	0	100	100	139. Dreiband (D)	95	101	-6,0	118	81
72. Kanamunad (paar)	12	12	12	9	9	140. Ordín-dreiband (OD)	86	92	-6,5	109	70
73. Sealiha, keeduliha	95	95	0	100	98	141. L.-ordin.-dreib. (LOD)	77	83	-7,2	100	59
74. " praeliha	105	105	0	110	105	142. Takuprakk (H)	68	74	-8,1	91	47
75. Loomaliha, supiliha	55	55	0	55	47						
76. " praeliha	72	70	+2,9	73	80						
77. Vasikaliha, esim. veer.	55	55	0	55	54						
78. " tag.	70	70	0	70	70						
79. Lambaliha, esim. veer.	50	50	0	51	51						
80. " tag.	55	57	-3,5	66	68						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedomaksuga; 3) 1/XI — 7/XI; 4) 25/X — 31/X; 5) Lääne rannas.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võihinna liikumine toimus m. n. edasi tõusu suunas. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 150—152 š cwt m. n. 148 š vastu. Meie võihinnaoteering tõusis Manchesteris 149—151 š-le, s. o. 9 š cwt-lt ehk 16 s. kg-lt. Samuti noteeriti ka esmakordselt soome võihinnaks sama hind, s. o. 149—151 š cwt, kuna varem oli Soome võihinnaoteering alati kõrgem meie võihinna omast. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetõrgete kujunemisele noteeriti meie eksportvõihinnaks 205 s. kg franko saatejaam. Turutendents kindel.

Võituruseisundit iseloomustab praegu võipakkumise vähenemine euroopa karjamaajandusmaist. Kuna ookeanitaguseist maist ei ole senini suudetud katta Euroopa hooajalist võitoodangu langust, püsib edasi kindel tendents võihinna liikumises.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. sept. 626 055 cwt, s. o. 26% väiksem kui m. a. samal kuul. K. a. esimesel 9 kuul ulatus või sissevedu 7 177 752 cwt-le m. a. sama aja 7 421 471 cwt vastu. Sisseveetud võikogusest

omasid impeeriumimaad, s. o. peamiselt ookeanitagused maad, tänavu 51%, m. a. — 53%. Seega on ookeanitaguste maade võistlusvõime Inglise võiturul tänavu nõrgenenud.

Vaadeldes üksikute maade või sissevedu Inglisse nähtub, et sissevedu on suurendanud Uus-Meremaa, Taani, Rootsi, Holland, Soome, Läti, Eesti ja Ungari. Teisist maist on või sissevedu tänavu väiksem kui m. a. samal ajal. Sisseveetud võikogusest läks reekspordina välja 72 381 cwt m. a. sama aja 54 977 cwt vastu.

Või sissevedu Saksa oli sept. 92 406 kv m. a. sama kuu 65 229 kv vastu. K. a. esimese 9 kuu jooksul veeti võid Saksa 616 159 kv m. a. sama aja 518 932 kv vastu. Seega on välisvõitartvitus tänavu näidanud Saksas tunduvat suurenemist.

M. n. maksus või siseturul s. kg.

Tallinnas	lauavõi	210—215 s. kg,	kõõgivõi	185—200 s. kg
Tartus	"	200—220 "	"	150—168 "
Pärnus	"	210—215 "	"	160—170 "
Valgas	"	210 "	"	170—180 "
Rakveres	"	215 "	"	175 "
Narvas	"	195—210 "	"	175—185 "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekonihinnad, millised sept. jooksul lõdvenesid järjest, on taas paranemas. Eeskätt on jäänud hinnalangus seisma ja järgmiste nädalate vältel võib leida aset koguni väike hinnatõus. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis jäi püsima 83 š-le tsn. Selle lähedal püsis eesti peekoni kõrgema sordi noteering ka eelmisel aastal. Peekonikvootet 15. okt. kuni aasta lõpuni määrati 1 113 653 tsn, millest Eesti osa on 8 352 tsn. See kvoot võimaldab meile endiselt saata Inglisse 759 tsn. nädalas. Inglises on sigade arv taas suurenenud 15. sept. loendusandmeil (1 000-deis):

	Sept.	Juuni	Dets.	Juuni	Dets.
	1937	1937	1936	1936	1935
Emised	472	455	480	488	507
Kuldid	33	33	34	34	41
Teised sead alla					
2 kuud	1223	1038	962	1100	1046
Teised sead üle					
2 kuud	2628	2107	2580	2187	2519
Kokku	4956	3682	4056	3804	4113

Meie peekonsigade noteeringud püsivad juba viies nädal muutumatult. K. n. maksavad eksporttapamajad endiselt peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	83	83		Siseturuhinnad
55,5—59 "	83	79		
72,5—75 "	83	79		
75,5—80 "	79	75		

ja elussigade eest:

eluskaal	90—120 kg	62 s.
"	121—160 "	66 "
"	üle 160 "	62 "

M. n. tapeti eksporttapamajades 1 505 siga 1 702 sea vastu eelmisel nädalal. Elusigu osteti ekspordiks 1 570 siga 1 150 sea vastu eelmisel nädalal. Mõõdunud reedel väljus a/l. Carl Cords teise saadetisega 1 787 seaga Saksa. Seega on saadetud Saksa senini juba 3 411 siga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. kujunes veiste pakkumine suureks, sest karja lautajäämisel turustatakse veel viimast karja sügisest praaki. Nõudmine veiselihale on väga nõrk. Nõudmisest suurema pakkumise tagajärjel nõrgenesid ka hinnad, millised kauemat aega püsisid väga ühtlased. Eeloleval nädalal ei ole hinnatõusu oodata, kuna peale igapäevase pakkumise on veel külmutushoones tagavaraks rohkesti läinudnädalast kaupa.

Nädalakeskmiselt maksus suurmiügil veiseliha:

Suuril rammusail pullel 40—44 s. ja keskmisil 38—40 s. kg.

Väiksemail pullel, rammusail 40—42 s., keskmisil 35—38 s. ja lahjadel 30—35 s.

Lehmaliha nuumatuil 45—48 s., keskmisil 35—38 s. ja lahjadel 28—35 s. kg.

Mullikalaha nuumatuil 40—42 s., keskmisil 35—38 s. ja lahjadel 30—35 s. kg.

Turustades lihakaalu alusel veiseid, kus nahk ja pudemed jäävast ostjale, tuleb naha ja pudemete arvel arvata eeltoodud lihakilo hinnale juurde pullidel 10—12 s. ja lehmadel 12—14 s.

Eluskaalu alusel turustati pulle ja mullikaid vastavalt rammususele 24—27—29 s. kg. Lehmade eluskaalu hinnad sõltuvalt rammususest 14—22—32 s. kg.

Vasikate pakkumine väike. Nõudmine keskmine. Tendents püsib. Tapetud vasikad maksusid endiselt: rammusad 70—75 s., keskmised 65—70 s. ja lahjad 55—60 s. kg. Elus-

vasikad 35—45—50 s. kg. Lammaste pakkumine suur. Päevas turustatakse üle 200 lamba. Nõudmine lambalihale hea. Tapetud lambad ilma nahata ja pudemeteta maksusid: rammusad 45—48 s., keskmised 40—45 s. ning lahjad 35—40 s. kg. Eluslammaste hinnad 25—30—33 s. kg.

Eksportlambaliha-noteering püsib, s. o. 70—75 s. kg. Eluskaalu alusel maksuvad eksportlambad franko saatejaam 30—33 s. kg. Tendents püsib.

Sigade pakkumine keskmine, kuid siiski tunduvalt suurem eelmisist nädalaist. Nõudmine keskmine. Hinnad püsisid ainult väikeste võngetega eelmiste nädalate piires. Nii maksusid noored ja peekonkaalulised tapetud sead (ühes peade-jalgadega) 80—82 s., lihasead 78—80 s. ja rasvasead 75—80 s. kg. Elussigade siseturu hinnad 60 s. kg. Eelolevaks nädalaks on loota tendentsi püsimist.

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 93 s. kg. Nõudmine lamba- ja vasikanahkadele nõrgenes, ladudes suurte tagavarade tõttu, mis mõjustas nõrgenemise suunas ka hindu. Nii maksuvad lambanahad nüüd 2—4 kr. tk., sõltuvalt villa pikkusest.

Vasikanahad 5.50—5.75 kr. tk. ning suuremad kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.65.

Hobusenahad ühes laka ja sabaga 12—15 kr. tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine toimus m. n. üldiselt e. n. tasemel. Kuna aga hinnakindlustamisfondi arvati maha 5 s. eksportmunade kg-lt endise 10 s. vastu, tõusis meie eksportmunade hinnanoteering 115 s. kg franko kogumispunkt. Siseturumunade hinnaks noteeriti endine hind, s. o. 85 s. kg. Turutendents rahulik.

Kanamunade sissevedu Inglisse oli k. a. sept. 2 262 304 s. sada, s. o. 14% suurem kui m. a. samal kuul. K. a. esimese 9 kuu jooksul veeti kanamune Inglisse 17 988 542 s. sada, s. o. 2% enam kui m. a. samal ajal. Sissevedu suurenes Taanist, Hollandist, Soomest, Rootsist, Lätist ja Hiinast. Eestist

vähenes kanamunade sissevedu 35 610 s. sa-jale m. a. sama aja 136 094 s. s. vastu.

Kanamunade sissevedu Šveitsi oli sept. 24 616 cwt m. a. sama kuu 23 213 cwt vastu, olles seega m. a. sama kuu tasemel. K. a. esimese 9 kuu jooksul importis Šveits kanamune 219 733 cwt, m. a. sama aja 174 449 cwt vastu, s. o. 26% enam m. a. sama aja sisseveost. Tähtsamad Šveitsi munaturu varustajad olid Bulgaaria, Jugoslaavia, Taani, Poola ja Holland.

Kanamunade sissevedu Saksa oli sept. 137,4 milj. tk. m. a. sama kuu 107,7 milj. tk. vastu. K. a. esimese 9 kuu jooksul veeti kanamune Saksa 1 068,6 milj. tk. m. a. sama

aja 774,4 milj. tk. vastu. Seega yeeti tänavu kanamune Saksa 9 kuu jooksul 294,2 milj. tk. enam.

Toodud andmeist nähtub, et kanamuna-kaubandus maailmaturul on näidanud suurenemist. Kuna seejuures ka hindade tase on tõusnud, nähtub, et munahindade kujunemi-

sele on peamise tähtsusega tarvitus, s. o. rahvaste ostujõu paranemine.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s.

paar:

Tallinnas	11—14	Rakveres	12—13
Tartus	12—13	Narvas	14
Pärnus	11—12	Võrus	12—13
Valgas	11—13	Haapsalus	10—13

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad tõusid. Piimahindade noteerimiskomisjon Börsikomitee juures noteeris 1. nov. s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 13 s. l. ja müügil piimatööstustele 12 s. l. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l. ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. Seega hinnatõus kõikidelt piimaliikidelt 1 sendi võrra liitrit. Talupidajad hakkasid piima eest kõrgemat hinda osaliselt saama alates reedest, 29. oktoobrist, kuna keskmeleri tõstis kõikide piimaliikide hinda alates esmaspäevast 1. novembrist. Nii müüb keskmeleri piimakauplustele I valiku rasvarikast rõõskpiima 17 s. pudel, harilikku I valiku pudelipiima 15 s. pudel, I valik lahtiselt 14 s. l.; II valiku rõõskpiim pudelites 14 s. l. ja lahtiselt kauplustele 12 s. liiter. Vahukoor pudelites 108 s. l., hapukoor 95 s. l. ja kohvikoor pudelites 64 senti liiter.

Piimamüük Nõukogude Venesse, millega tehti meil algust k. a. alguses, on nüüd sügiskuudel peale suvist vaheaega, suurema ulatuse võtnud. Praegune väljaveetav piimakogus on 22 000 kg ümber päevas. Peale selle läheb iga päev 1500 kg

kohvikoor, mis vastab ligikaudu 10 000 kg piimale. Nõukogude Venesse veetavat piima annavad peamiselt Virumaa raudtee lähedased piimaühingud, mõni üksik piimaühing ka teistest maakondadest.

Piima eest makstakse piimaühingutele vastavalt rasvaprotsendile, 3,2% piima eest saab piimaühing 10 senti liitrist, iga 0,1% üle selle annab 0,2 senti hinnalisa. Nii 4,0% rasvaga piima eest saadakse 11,6 senti. Ülalnimetatud hinnast peab piimaühing omale veo-, nõude- ja jahutuskulude katteks kinni 1—1½ senti. Venemaale müüdava piima tootmise ja hoidmise kohta on ligikaudu I valiku rõõskpiima nõuded.

Väikemüügil maksus piim linnade piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	17—18	—	14—15	11—12
Tartu	14—15	11—12	—	9—11
Narva	14—15	12	—	10—11
Pärnu	17—18	13	—	12
Rakvere	14	—	—	11
Haapsalu	—	—	10	8—9
Võru	—	—	12	10
Valga	14	—	—	9—10

Eelmisel nädalal on piimahind peagu kõikides linnades tõusnud ühe sendi võrra liitrit.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Rukkihinnad kujunesid m. n. ülemeremaa-de kui ka euroopa sisseveoturgudel tõusu-suunas, kuna nisuhindade käik oli seevastu lahkuminev. Samal ajal, kui Euroopas nisuhind kõvenes ja tõusis Hamburgis Manitoba I sordi alusel e. n. 22,35 kr-lt 22,65 kr-le ja Liverpoolis 17,75 kr-lt 17,79 kr-le ehk vastavalt 1,3% ja 0,2%, langes hind Ameerika turgudel allapoole e. n. taset. Nii lõdvenes Chicagos nädala keskmine noteering 2,1% ja Winnipegis 1,8%, kusjuures keskmiseks

hinnaks kujunes Chicagos 12,90 kr. ja Winnipegis 16,38 kr. kv.

Rukki hinnatõus oli peagu ühtlane kõigil turgudel. Nii noteeriti nädala keskmiseks hinnaks Chicagos 10,58 kr. (e. n. 10,42), Winnipegis 11,80 kr. (e. n. 11,62) ja Hamburgis La Plata rukis 15,79 kr. (e. n. 15,80) kv.

Argentinas hinnatakse praegu väljaveoks olevaid nisutagavaru 0,18 milj. kv-le m. a. sama aja 0,44 milj. kv. vastu, mis tähendab

0,26 milj. kv. ehk 60%-st tagasiminekut. Veel suurem tagavarade vähenemine on maisi juures, kus praegune tagavarade seis on ümmarguselt 1/3 aasta tagasi samaaegselt seisust ja tõuseb 1.52 milj. kv-le. Tunduva tagavarade vähenemise kõrval on ka tänavused maisipinnad väiksemad 15% m. a.-st, mis eeldavad ka uue lõikuse tagasiminekut ja mis arvatavasti ei jäta mõjustamata ka

praeguste olevate võrdlemisi väikeste tagavarade juures edasist maisihindade käiku.

Väikemüügihinnad siseturul s. kg.

	Tartu	Pärnu	Valga	Rakvere	Narva
rukis	15	15	16	15	18
nisu	22	20	22	21	26
oder	15,5	15	16,5	15,5	17
kaer	11,5	—	11	11	15
rukkijahu	16	17	17,5	17,5	18
sepijuhju	28	28	30	28	30

LINATURG. — FLAX MARKET.

Eesti värsket linast on müüdnud välismaale ainult mõned proovivagunid. Suuremaid koguseid ei ole senini müüa suudetud. Välisurgudel kestab linahindade langus edasi ja ketrusvabrikud ei ruttu ostudega.

Šotis märgiti Ida-Euroopa linade hindu naelsterlingeis inglise tonni eest cif Ida-Briti sadamad 27. X 37 £ 2 madalamatena kui nädal varem:

Linahinnad Šotis:

	27. X 37	20. X 37
Võru-Petseri R	£ 73—74	£ 75—76
Pärnu ülepuhastatud R	£ 73—73	£ 73—74
Pärnu takk I sort	£ 53—54	£ 55—56
Läti-Livoonia R	£ 74—75	£ 76—77
NSVL-u kastele IV gr. I sort £ 78—79		£ 82—83

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 29. X k. a. Tallinna börsil noteeriti linakokkuostuhinnad riiklikkude standard-sortide alusel franko kokkuostja ladu kg eest s:

	Võru- ja Petersimaal	Mujal Eestis
R	115	113
HD	106	104
D	97	95

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. kartulite väljavedu tõusis 3000 kv-le, millest suurem osa saadeti Rootsi. K. aasta oktoobris veeti kartuleid välja ligi 20 000 kv, sellest seemnekartuleid 12 000 kv. M. a. oktoobris oli kartulite väljavedu peagu sama suur.

Lääne rannas kestab vähehaaval kartulite laadimine Rootsi jaoks edasi.

Viru rannas Soomelahe saarte soomlased ostavad omale väikesel määral kartuleid. Mõned soomlased purjekate omanikud on laadinud kartuleid ka Tallinnast peale. Senini on Soome viidud umbes 2500 kv kartuleid.

	Võru- ja Petersimaal	Mujal Eestis
OD	88	86
LOD	79	77
H	70	68
Takk I sort	77	
" II "	67	
" III "	57	
ehitustakk	17	

Tendents langev.

Märgitud noteering on 6 s iga sordi iga kg kohta madalam võrreldes eelmise nädalaga. Kuid kaupmehed, kartes välisurghindade edasist langust, ei julge ka viimase noteeringu kohaselt maksta välja. Petersi laadal 1. XI k. a. ostsid kaupmehed talupidajailt kokku ca 75 000 kg lina hinnaga 100—104 s ristna standardsordi alusel ja ca 30 000 kg linaseemneid hinnaga 16—16,5 s kg 90% puhtuse alusel. Kuna eesti lina keskmine sort on D ja OD vahel, on linakokkuostuhinnad langenud juba tootmiskulude tasemele. Edasine hinnalangus ähvardab linakasvatust teha ebatasuvaks.

Tööstuskartulite vastuvõtmine tärkliis- ja piiritusvabrikutes jätkub edasi. Hindades erilisi muudatusi pole olnud.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 1. novembril s. a. Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2,20—2,50 kv. Viru rannas kr. 2,00—2,20 kv.
2. Tööstuskartul: tärkliisvabrikutes: 10 senti tärkliise kg ehk kr 1,80—2,20 kv; piiritusvabrikutes: 10—12 senti tärkliise kg ehk kr 2,00—2,40 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul püsib endiselt antonovka pakkumine, hind pole muutunud. Suurenenud on tublisti sibulõuna pakkumine ja hinnas on märgata nõrgenemist võrreldes m. n. hindadega. Keskmise suurusega, võrdlemisi puhast (umbes 50% eksportkõlblikke) sibulõuna võis osta kiloviisi 20 s kg, kastiviisi 15—18 s kg. Seerinkaid on veel vähe näha, kg-st nõutakse kuni 35 s. Paremate kuldrenettidest nõuti kuni 40 s. kg.

Lilleturul valitsevad praegu krüsantheemid. Kahjuks on valik võrdlemisi väike. Värvustest domineerib valge. Tavalistest väikeseõielistest krüsantheemidest nõutakse 50—100 s. potist.

Õunaeksport Soome käib endiselt suure hooga. On arvata, et käesoleva nädala keskpaigaks täidetakse tänavune Soome kontingent ühes saadud lisaga, s. o. 300 tonni. Eksportörid, praeguse turukonjunktuuriga arvestades, loodavad et Soome annab tänavu veel lisakontingendi õunte sisseveoks. Möödunud nädalal on Soomes müügil lastud ka esimene saadetis ameerika õunu. Praegu teised maad õunte sisseveol Soome tollisoodustust veel ei saa, seepärast meie õun kannatab hinnalt konkurentsi ameerika õuntega hästi välja.

Sigurieksport Soome läheb praegu hoogsalt. Eksportörid on seotud tähtajaliste lepingutega, sigurite kuivatamine odeneb aeglaselt ja pakkumine on tagasihoidlik, seepärast on eksportörid sunnitud maksuma mõnikord kuni 3,5 s kg-st üle noteeritud hinna.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. arenes kalakauba väljavedu nõrgalt. Nädala kestel veeti välja kala ja kalasaadusi 14 000 kg, sellest angerjat 8 150 kg, haugi 3700 kg, koha 1200 kg, teisi kalasorte 350 kg ja kalakonserve 600 kg.

Angerjat läks Saksa värskelt jääpakkendiks 8 000 kg ja Rootsi 150 kg.

Haugi veeti välja Prantsusse 1250 kg, Soome 1750 kg, ülejäänud väiksemad saadetised — Rootsi ja Šveitsi.

Koha läks Saksa ja Rootsi.

Kalakonserve eksporditi Marokosse

Aedvilja eksporditi 25—31. okt.:

õunu	83 207 kg	sibulaid	3 600 kg
sigureid	10 000 „	konservkurke	5 700 „

Õunu läks 62 309 kg Soome, 18 150 kg Saksa ja 2 748 kg Inglisse. Sigurid, sibulad ja konservkurgid läksid kõik Soome.

Tallinna turul maksusid 1. nov. väikemüügil:

õunad	10—40 s. kg	määrõigas	150 s. kg
pirnid	40—150 „ „	jõhvikad	30—35 „ „
tomatid, välis.	30—60 „ „	pähklid	100—140 „ „
„ kasvum.	40—120 „ „	kuivat õunad,	150 „ „
sibulad	27—30 „ „	kodumaised	170 „ „
peakapsas	3—5 „ „	kuivat õunad,	2—4 „ tk.
hapukapsas	10 „ „	välismaised	8—45 „ pea
porgandid	8—10 „ „	kuiv. ploomid,	170 „ „
peedid	10—12 „ „	välismaised	2—4 „ tk.
kaalid	8—10 „ „	hapukurgid	2—4 „ tk.
kõrvitsad	10 „ „	hilkapsad	8—45 „ pea

Aedsaaduste suurmüügihinnad noteeriti Börsikomitees 29. okt.:

Õunad sügissordised, eksportkõlblikud, franko Tallinn, pakkimiskuludeta 23—25 s kg. Tendents püsiv.

Õunad talisordised, alus nagu eelmisel, 26—30 s kg. Tendents kindel.

Tööstusõunad, alus nagu eelmisel, 18 s kg. Tendents püsiv.

Sigurid eksportkõlblikud, franko kokkuostukoht 16 s kg. Tendents püsiv.

Sibulad eksportkõlblikud franko kokkuostukoht 20 s kg. Tendents püsiv.

Jõhvikad eksportkõlblikud, franko Tallinn, pakkimiskuludeta 18 s kg. Tendents püsiv.

450 kg, ülejäänud väiksemaid partisiid Ungari ja Belgiasse.

Siseturu-kalakaubanduses valitses rahuldav tegevus. Müügil rohkesti talisi kalasorte, nagu haugi, ahvenat vimba jne., kuid ka võrdlemisi rohkesti tuli Tallinna turule müügil hea kvaliteediga meresii-ga, millest nõuti keskmise suurusega 60—70 s. kg, suuremaid kuni 90 s kg. Lõhe- ja iherusemüük arenes seevastu nõrgalt. Tarvitaja, nähes plommiga lõhe, on kala värskuse suhtes kahtleval seisukohal.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

ŠVEITS. Šveitsi majandusolud. — Swiss Economy during III Quarter, 1937.

Üldise majandusseisundi kestva paranemise tunnused iseloomustasid šveitsi majanduselu ka k. a. III veerandaastal. Nii püsis töötute arv peagu muutusetu — 50 800 töötut juuni lõpul — 51 900 sept. lõpul), kuna m. a. töötute arv tõusis samal ajavahemikul ligi 8000 võrra (75 100-lt 83 000-le). Sept. lõpul oli töötute arv tänavu umbes 40% väiksem kui m. a. Osaliselt hinnatakse töötute arvu tagasiminekut veel suuremaks — umbes 60-%le.

Vastavalt toodud arvudes peegelduval üldisele paranemisele näitab ka turism märgatavat tõusu. Juulis oli ööbimiste arv hotellides jne. 38% üle m. a. taseme, ja ka hilisemad andmed kinnitavad püsivat seisundi paranemist hotellinduses, peamiselt välismaalast külaliste arvel.

Üldine hindade tase ei muutunud möödunud veerandil nimetamisväärselt. Suur müügihindade indeks näitas isegi väikest langust, mis oli tingitud esijoones paljude toorainete hindade jätkuvast langusest maailmaturul. Viimane asjaolu soodustab esialgu tööstust, kuna valmisaaduste hinnad šveitsis näitavad praegu veel tugevat tõusutendentsi.

Põllumajandussaaduste hinnad tõusid ka möödunud veerandaastal väiksemal määral. Ühenduses hea löikusega peagu kõigil aladel tähendab hindade kõvenemine põllumajandusseisundi uut tunduvat paranemist ja põllumeeste ostujõu tõusu. Kuna hinnatase šveitsi siseturul on põllumajandussaaduste suhtes kindlustatud tollide, sisseveokitsenduste ja riigitoetustega, ei too teatavate põllumajandussaaduste, eriti teravilja, hindade nõrgenemine maailmaturul mingit muutust olukorras.

Väliskaubanduse läbikäiku möödunud veerandaastal ja kolmveerandaasta jooksul iseloomustavad järgmised arvud (milj. fr):

Sissevedu Väljavedu Läbikäik Sisseveo ülekaal

I — IX — 1936	822	607	1429	215
1937	1349	917	2266	432

Sisseveo suurenemises möödunud veerandil võrreldes m. a. ga mängisid endiselt mõduandvat osa toorained, kuna väljaveotõus tuleb panna peagu ainult tööstussaaduste arvele. Sisseveo ülekaalu kasv enam kui kahekordseks ei tähenda mingit erilist pähet maksebilansi seisukohalt, kuna suurenenud tulud kapitalipaigutustest välismaal ja turismist peaksid katma selle täielikult.

Eesti-šveitsi kaubavahetus möödunud veerandil ja kolmveerandaasta jooksul šveitsi tollistatistika andmeil (tuh. fr):

Sissevedu Väljavedu Läbikäik
Eestist Eestisse

III veerand — 1936	43	143	186	— 100
1937	37	247	284	— 210
I — IX — 1936	264	456	720	— 192
1937	643	725	1368	— 82

Nagu tavaliselt sel aastaajal, oli Eesti eksport šveitsi ka tänavu minimaalne (peaartiklid värske kala ja vineertoolipõhjad). Seevastu püsis šveitsi väljavedu eelmiste aastaveerandite tasemel (peaartiklid kellad ja osad, masinad ja nende osad, peened tekstiilkaubad, jne.). Varemmail aastail aseleitud suvine munaeksport Eestist šveitsi jäi tänavu ära, kuna meie munaeksport oli suunatud teisile turgudele.

Arvestades šveitsi või sisetoodangu praegusi võrdlemisi mõõdukaid tagavaru võib loota, et k. a. lõpul on võimalik müüa siia teatavaid võikoguseid, millised peaksid aitama tasakaalustada kaubavahetusbilanssi aasta lõpuks.

Seisund šveitsi rahaturul püsis möödunud veerandil endiselt väga soodsana. Armetlik diskontomäär püsis muutusetu — 1,5%, eradiskont 1%. Samas langes aga pikaajaliste avalikkude laenude keskmine tasuvusprotsent alla 3,5, olles 25. juunil 3,41, 25. sept. 3,31 ja 10. okt. 3,34. Vaba raha

Sissevedu Väljavedu Läbikäik Sisseveo ülekaal

III veerand — 1936	230	210	490	70
1937	419	398	757	81

rohkus, mis oli tingitud suurel määral varjupaikaotsivate väliskapitalide juurdevoolust, võimaldas suuremaid pikaajaliste laenu emissioone sise- kui ka välismaa arvel. Suurimaks välismaa arvel toimitud emissioonidest oli prantuse raudteede laen okt. — 200 milj. šveitsi fr 4%-ga, kursiga 99, kuid võrdlemisi lühiajaline — 2 aastat.

Aktiaskursside järjekindel nõrgenemine alates aug. tähtsamais finantskeskuses, eriti New-Yorgis, mille peamiseks põhjuseks peetakse teatavasti kartusi konjunktuuri halvenemise kohta, leidis vastukaja ka Šveitsi börsidel. Siin oli aga kursside langus üldiselt märksa nõrgem. Nii langes aktsiateindeks kõrgpunktilt 10. aug. 187-lt 170-le 10. okt. (tööstusaktiivid 260-lt 242-le.). Hiljem järgnenud kursside tõus kinnitas arvamust, et šveitsi aktsiate suhte ei olnud nii suur langus õigustatud, kuna majandusarengu väljavaated püsivad siin soodsad.

Vaatamata prantuse frangi uuele langusele, püsis Šveitsi frank aruandeaajal endiselt kindlana. Rahvuspanka kattevara vä-

henes 2624 milj.-lt. 30. juunil 2538 milj.-le fr. 15. okt., seega 86 milj. Selle tegi mitmekordselt tasa välisvaluutatagavara tõus 66-lt 474 milj.-le fr.-le. Kuna aga frangi kattena arvestatakse ainult kullatagavara, langes katteprotsent nimetatud ajavahemikul 96,2-lt 83,5-le, peamiselt hoiuarvete vastava kasvu tõusu.

Riigirahandus seisundis võib märkida tunduvalt paranemist riigitulude tõusu tõttu peagu kõigil aladel. Aasta lõpuks loodetakse enamlakumist tõusvat 53-milj. fr.-le, nii et k. a. eelarvet arvatakse täituvat peagu puudujäägita.

1937. a. esialgne eelarvekava näeb ette 520 milj. fr. tulusid ja 543 milj. fr. kulusid, seega puudujääki 23 milj. fr. Eelarvekava põhineb finantsprogrammil, mis näeb ette semiste ajutiste kriisimaksuseaduste pikendamist — mõnede muudatustega — tulevaks aastaks, ja mis liiduparlamenti poolt võetakse vastu vististi veel praegusel okt. sessioonil.

LEEDU.

Leedu nahatööstus. — *Lithuanian Leather Industry.*

Leedu nahatööstus on koondatud peamiselt Šiauliai ja Radviliškyse linna, neist oli esimene juba enne Leedu iseseisvust nahatööstuskeskuseks. Šiauliais on praegu 4 suuremat nahavabrikut: Cr. Frenkel, Br. Nurokai, J. Fainas ja a/s „Progress“. Radviliškyse suuremaks nahavabrikuks on a/s „Oda“. Väiksemad vabrikud asuvad veel Kaunasas, Ukmerges ja Mariampoles.

Naha- ja jalanõudetööstus moodustab tähtsa osa leedu tööstuses. Statistiliste andmete järgi ulatus 1936. a. kogu tööstustoodang Leedus 212 144 000 lit, mis ositub üksikute tööstusharude järgi:

Toit- ja maitsainetetööstus	89 247 000 lit.
Tekstiilitööstus	28 856 000 "
Nahatööstus	11 572 000 lit. ja
Jalanõudetööstus	4 384 000 "
Metalli- ja masinatööstus	15 956 000 "
Riidetööstus	15 213 000 "
Riidetööstus	12 298 000 "
Paberitööstus	12 292 000 "
Keemiatööstus	11 187 000 "
Puutööstus	9 807 000 "

Nahatööstusele langeb 5,4%, ning naha- ja jalanõudetööstusele kokku 7,5% kogu toodangust.

1936. a. rakendus üldse tööstuses 26 000 töölist, sellest langeb nahatööstusele ainult 591 tööli, mis on 2% kogu tööliste arvust. Tasud nahatööstuses on suhteliselt head, kuid seejuures tuleb arvestada rasket ja tervisele kahjulikku tööd. Tööliste tasud nahatööstuses olid ümmarguselt 4,20 lit. kaheksatunnise tööpäeva eest, kuna aga teised töölised said samal ajal mitte üle 3,60 lit. Ka naistetöö on pareminitasutav kui teists tööstusharudes.

Leedu nahatööstuses on märgata kapitali intensiivset rakendamist, kuid seejuures kasustatakse tööjõudu suhteliselt vähe. Amortisatsioon-, valmistamis- ja masinate korrashoiukulud on väikesed, kuna keemiliste profsesside juures ei ole rakendatud kuigi palju masinaid. Suured kapitalid on investeeritud nahkadesse.

Nahkkaupade hinnad (littides) ja nende indeks Leedus.

Prices in Lt and Indices of Leather Goods in Lithuania.

	Indeks 1913=100		Keskmine hind		Hindade kõikumine	August 1937. a.		
	1936	August 1937	1936	August 1937	August 1937	Kaunas	Klaipeda	Siauliai
Toorloomnahad 1 tk.	98,7	103,1	18,50	23,2	17,00—32,0	27,0	25,0	25,0
Toorhobusenahad 1 "	55,2	62,7	15,00	20,0	15,00—26,00	24,0	20,0	21,0
Toorvasikanahad 1 "	—	—	6,25	7,60	5,00—9,00	8,50	7,0	8,5
Tõõnetud tallanahk 1 kg	—	—	7,45	4,70	6,00—10,00	7,75	8,0	8,0
Juhtnahk 1 "	—	—	5,50	6,45	4,50—9,00	8,0	9,0	7,0
Meestejalanõud 1 p.	61,5	49,8	18,10	16,20	12,00—20,00	20,0	16,0	18,0

Leedu nahatööstus töötleb osaliselt sise-
maisi toornahku, kuid paremate sortide ja
paksu tallanaha valmistamiseks kasustatakse
välismaist toorainet:

1936. a. andmed.

Sisemaine toorn. Välismaine toorn.

Arv tk.	Väärtus 1000 lit.	Arv tk.	Väärtus 1000 lit.
Hobusenahad 3 777	74,4	—	—
Loomnahad 87 557	2 888,3	83 924	2 846,1
Vasikanahad 61 819	499,4	1 372	23,0
Kitsenahad 6 510	33,7	—	—
Lambanahad 55 693	253,2	56 097	135,1
Teised nahad —	2,3	—	181,6
Pargitud nahad —	186,1	—	1 446,6
	3 437,4		4 632,4

	1936	1. I—1. VII 37
Vasikanahad	3 462 600 lit.	2 871 900 lit.
Lambanahad	67 600 "	216 200 "
Loomnahad	171 600 "	195 300 "
Hobusenahad	12 400 "	72 100 "
Varsanahad	884 400 "	58 400 "

4 098 600 lit. 3 413 900 lit.

Suurem osa toornahku turustati Prantsu-
ses ja Belgias.

1936. a. valmistati järgmisi sorte:

Tallanahad	1 124,9 tn	4 631 lit. väärt.
Pooltallad	226,5 "	675 " "
Juhtnahk	319,5 "	1 759 " "
Kroornahk	165,4 "	4 841 " "
Teised	—	134 " "

11 540 lit. väärt.

1. I—1. VII 37 veeti sisse toornahku lit.
1 873 700 väärtuses. Välismaist toorainet
tuuakse peamiselt Argentinast, Brasiiliast,
Prantsusest, Hollandist, Indiast ja L.-Aaf-
rikast. 1936. a. veeti sisse toornahku
3 426 200 lit väärtuses, 1935. a. — 2 138 400
ja 1934. a. — 3 078 000 lit. väärtuses.

Leedu toornahkade väljavedu ületab aga
sisseveo. 1934. a. veeti välja 3 369 700 lit.
väärtuses, 1935. a. 3 274 200 lit. väärtuses ja
hilisema aja väljaveoandmed on esitatud
järgnevalt:

Leedulaste hinnangu järgi on nende naha-
tööstuse väljaveoated rahuldavad. Toornah-
ku on sisemaal küllaldaselt tööstusnõuete
rahuldamiseks ja nõudmine naha ja mahasaaduste
järele on elav. Senini veeti välja
peamiselt toornahku, kuid nüüd kaalutakse
ka valmisaaduste väljavedamisvõimalusi. Lei-
takse, et toornahad on heade omadustega,
kuid nende töötlemine on veel puudulik ja
alles puuduste kõrvaldamisega oleks võima-
lik turustada soodsalt oma valmisaadusi vä-
lismaal.

ITAALIA

Itaalia väliskaubandus jaan.—sept. 37.

Italy's Foreign Trade (Jan.—Sept., 1937.).

Itaalia väliskaubandus 1937. a. möödu-
nud 8 kuul näitab võrreldes 1936. a. 8 kuu-
ga tõusu sisse- kui lka väljaveos. Tõus sis-
seveos on märksa suurem tõusust väljaveos,
mis on osalt tingitud tarvidusest suurendada
teatud toorainete sissevedu, milliste sisseve-

du sanktsioonide kehtivuse ajal oli piiratud,
ja osalt suure nisukoguse sisseveo tarvidu-
sist 1936/37. a. halva nisusaagi tagajärjel.

Väliskaubanduse passiivsus tõusis 837,6
milj. liirilt (1936. a. 8 kuul) 2 420,3 milj. lii-
rile (1937. a. 8 kuul).

Sisse- ja väljaveoandmed kuude järgi 1937. ja 1936. a. esimesel 8 kuul. :

Sissevedu (milj. liirid)			
	1937	1936	Vahe
Jaanuar	902,9	566,6	+336,2
Veebruar	922,0	498,3	+423,7
Märts	1 081,8	444,2	+637,6
Aprill	1 244,2	438,8	+805,4
Mai	1 358,6	417,1	+941,5
Juuni	1 567,0	555,7	+1 011,3
Juuli	1 112,0	396,0	+716,0
August	1 124,6	486,1	+638,5
Kokku	9 807,5	3 740,3	+5 567,2

Väljavedu. (milj. liirid)			
	1937	1936	Vahe
Jaanuar	661,5	284,1	+377,4
Veebruar	773,8	326,2	+447,6
Märts	828,1	300,5	+527,6
Aprill	976,9	340,6	+636,2
Mai	848,1	336,8	+511,2
Juuni	1 162,1	497,8	+664,2
Juuli	732,2	342,1	+390,0
August	941,2	421,7	+519,4
Kokku	6 887,2	2 902,6	+3 984,6

Toodud arvudes on ka Itaalia sisse- ja väljaveoarvud Itaalia asumaisse. Sissevedu Itaalia asumaisse 1937. a. esimesel 8 kuul oli 206,2 milj. liiri (94,6 milj. liiri vastu 1936. a. 8 kuul), väljavedu Itaalia asumaisse 1 843,0 milj. liiri (1 123,0 milj. liiri vastu 1936. a. 8 kuul).

1937. a. esimesel 8 kuul vedas Itaalia sisse 1 619 580 tn nisu 1 356,5 milj. liiri väärtuses (270 543 tn vastu väärtusega 136,8 milj. liiri 1936. a. samal ajal). Põhjuseks suure suukoguse sisseveoks 1937. a. esimesel 8 kuul oli 1936/37. a. halb nisusaak. Et nüüdne nisusaak on hea, on oodata nisu sisseveos tunduvalt vähenemist. Nisu vedas Itaalia sisse peamiselt Argentiinast; Itaalia-Argentiina kaubavahetusbilanss näitab seetõttu suurt saldot Argentiina kasuks. Kuigi Itaalia väljavedu Argentiinasse tõusis 1937. a. esimesel 8 kuul 92,4 milj. liirilt 228,5 milj. liirile, tõusis sisseveo ülekaal Argentiinast väljaveo üle 36,8 milj. liirilt (1936. a. esimesel 8 kuul) 689,1 milj. liirile (1937. a. samal ajal).

Itaalia koht villatööstuses maailmas. — Italy's Share in the World Wool Industry.

Itaalia kaubanduslehed toovad tab. villatööstuse kohta maailmas, milles Itaalia osutub 7. kohal.

	Sugemis- masinad	Värtnad kraasitud villa jaoks	Värtnad soetud villa jaoks	Kokku värtnad	Kudumis- teljed
	(tuhandetes)				
1) Inglise	2 800	2 600	4 250	6 850	98 000
2) Saksa	3 283	1 818	2 509	4 321	87 540
3) Ühendriigid	2 598	1 544	2 264	3 808	52 860
4) Prantsuse	2 500	600	2 000	2 600	45 000
5) Jaapan	1 355	98	370	968	29 421
6) Tšehhoslovakkia	194	483	495	928	26 422
7) Itaalia	360	370	640	1 210	21 000
8) Poola	458	354	472	826	18 900
9) NSVL	199	259	175	484	11 017
10) Hispaania	365	265	126	391	11 900
11) Belgia	700	376	489	815	7 500
12) Holland	spetsiaalseerimata		253	5 577	
13) Rootsi	"		264	4 304	

	Sugemis- masinad	Värtnad kraasitud villa jaoks	Värtnad soetud villa jaoks	Kokku värtnad	Kudumis- teljed
	(tuhandetes)				
14) Austria	spets-ta	55	135	190	4 000
15) Rumeenia	15	20	100	120	3 372
16) Austraalia	287	—	—	318	3 811
17) Šveits	160	60	150	210	3 600
18) Argentiina	60	85	65	150	2 900
19) Kanada	30	110	77	187	2 174
20) Portugal	97	77	50	187	2 085
21) Ungari	28	71	29	100	2 050
22) India	spets-ta	41	34	75	1 595
23) L.-Slaavia	100	59	18	77	1 891
24) Kreeka	15	23	16	39	1 292
25) Bulgaaria	161	—	—	44	1 254
Teised riigid	163	—	—	436	6 053
Villatööstus maailmas					
— kokku	16 419	—	—	25 793	451 540